

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6417/2021
25.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Примовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Гордана Радиновић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1620/21 од 07.07.2021. године, у седници одржаној дана 25.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1620/21 од 07.07.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 228/2013 од 23.03.2021. године, ставовима првим и другим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности и предлог туженог за прекид овог парничног поступка до правноснажног окончања назначеног парничног поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му накнади штету у висини од 46.000.000,00 динара са припадајућом каматом од 15.09.2016. године до исплате, од чега на име накнаде штете за тржишну и откупну вредност депоседиране опреме и машина ближе индивидуализоване том пресудом износ од 10.162.026,79 динара и на име накнаде штете због некоришћења машина износ од 14.461.303,28 динара, односно укупно износ од 24.623.329,90 динара са каматом по закону од 15.09.2016. године до исплате. Ставом четвртим изреке, тужилац је обавезан да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 1.612.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1620/21 од 07.07.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 228/2013 од 23.03.2021. године у побијаним деловима којим је тужбени захтев одбијен и одлучено о парничним трошковима (ставови 3. и 4. изреке). Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова састава овог одговора.

Испитујући правилног побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20) Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а без утицаја су ревизијски наводи да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из цитираног члана и става тачка 12. ЗПП јер она не може бити разлог за изјављивање ревизије на основу члана 407. став 1. ЗПП. Није основан ревизијски навод да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд ценио битне жалбене наводе.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је имао регистровану предузетничку делатност за производњу и уградњу ПВЦ и АЛУ столарије под називом СТЗР „НС Панорама“ Ветерник, у временском периоду од 01.11.2003. до 25.11.2013. године када је брисана из регистра. Ту делатност је обављао у закупљеном пословном простору површине око 260 м² у ... у улици ... број .. који му је тужени као закуподавац предао у посед на основу писмено закљученог уговора о закупу на одређено време за период од 15.10.2004. до 15.10.2006. године, уз уговорену закупнину од 800 евра месечно. Тужилац је овим уговором преузео и обавезу плаћања комуналних трошкова који терете закупљену непокретност. Истим уговором је предвиђено право закуподавца на једнострано отказ уговора уз отказни рок од 30 дана за случај неблаговременог плаћања закупнине и промене делатности у простору без његове сагласности, као и право да га депоседира након истека уговором предвиђеног рока или отказног рока. Тужилац је у закупљеном простору обављао наведену регистровану делатност са машинама и опремом појединачно назначеним у изреци пресуде. Тужичева радња је у рачуноводственим билансима исказивала губитак за пословну 2009. годину у износу од 2.457.000,00 динара за пословну 2010. годину у износу од 1.427.000,00 динара и за пословну 2011. годину у износу од 596.000,00 динара. У 2010. години радња је имала 7 запослених а у 2011. години ни једног запосленог. После истека периода закупа тужилац је наставио да користи закупљени пословни простор по основу усменог споразума странака са закупнином од 1.000 евра месечно. Тужилац је почев од 2009. године каснио са плаћањем закупнине и режијских

трошкова, тако да је ЈКП „Информатика“ Нови Сад, у извршним поступцима вођеним против туженог као власника предметног простора исходовала намирење потраживања за временски период јануар 2009. године – мај 2010. године. Током 2010. године „Електродистрибуција“ Нови Сад и ДП „Нови Сад – Гас“, обуставили су испоруку струје и гаса за наведену непокретност због неплаћања рачуна. У децембру месецу 2010. године тужилац је почео да исељава машине из закупљеног пословног простора и изнео је три машине, а преостале није по захтеву туженог да то не чини док не измири преостале обавезе по уговору. Пошто тужилац и поред тога није измирио дуг, тужени је 15.07.2011. године ставио катанац на улазnoj капији и променио браву на хали – пословном простору, на који начин су тужиочеве машине остале унутра закључане, као и његова документација која је остала у канцеларији. Тужилац се обратио туженом фебруара 2012. године са захтевом да му преда ову документацију, али безуспешно. Априла-маја месеца 2013. године, тужилац је извршио дуговане уплате за електричну енергију и за гас, након чега је тужени од њега захтевао да му испразни пословне просторије како би их он издао трећим лицима. Тужилац је то одбио наводећи да нема где да смести машине. Овде тужени је у својству тужиоца августа 2014. године покренуо парнични поступак у којем је донета пресуда П 147/14 од 23.11.2018. године која је постала правноснажна 16.05.2019. године у делу којим је овде тужилац обавезан да туженом исплати износ од 14.400 евра по основу дуговане закупнине за временски период од 01.04.2010. до 31.07.2011. године. У току трајања те парнице, тужиоцу су у поступку обезбеђења доказа марта 2015. године предате пословна документација, канцеларијски намештај и опрема који су се налазили у закључаној канцеларији у оквиру пословног простора. Како му тужилац досуђени износ од 14.400 евра није исплатио, тужени га је писменом опоменом од 30.05.2020. године позвао да то учини у року од 8 дана, те да ће се у противном у складу са одредбама чланова 286. и 289. ЗОО, користити правом на наплату из вредности спорних машина, а у случају плаћања позвао је да их преузме. На основу налаза и мишљења судских вештака машинске, економске струке и судских вештака из Удружења судских вештака Војводине, утврђено је да век трајања спорних машина износи 15 година, а компресора 25 година, да су у време закључавања ове машине биле старе 12 година и 6 месеци и да је њихова вредност била 15.427 евра. Те да се у сврху продужења радног века машина, на 80% времена коришћења врши њихов ремонт што би у овом случају било на око 12 година старости, а што тужилац није учинио иако су машине у то време биле у његовом поседу. Након покушаја обијања хале - пословног простора који је био предмет закупа, тужени је преместио наведене машине тужиоца у другу халу, од чега су неке машине у нефункционалном стању.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом чланова 286. став 1. и 154. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) и терета доказивања о узрочној вези између радње туженог и настале материјалне штете одбили тужбени захтев јер тужилац није доказао да је штету претрпео кривицом туженог.

Наиме, закључили су да туженикова радња промене браве на закупљеном пословном простору представља манифестацију (конклюдентну радњу) његовог једностраног отказа уговора о закупу предвиђеног одредбом истог у оваквом случају неплаћања закупнине на основу чланова 582. и 584. ЗОО, користећи се својим правом закупадавца. Пошто та радња није противправна а на тај дан је постојало његово доспело

потраживање од 14.400 евра по основу неплаћених закупнина од стране тужиоца, оценили су да су у конкретном случају испуњени услови права задржавања – ретенције из члана 286. став 1. ЗОО којом одредбом се прописује право повериоца доспелог потраживања у чијим се рукама налази нека дужникова ствар да је задржи док му то потраживање не буде исплаћено. Притом је другостепени суд нашао да је без обзира на датум правноснажности наведене пресуде, потраживање туженог тада 15.07.2011. године било доспело услед неплаћања закупнине за временски период почев од 01.04.2010. године.

Код утврђења да тужилац није извршио ремонт предметних машина у дванаестој години што представља 80% времена њиховог радног века, нижестепени судови су оценили да сама чињеница што су оне услед стајања изгубиле вредност, не води закључку да је због задржавања машина од стране туженог настала штета у тужиочевој имовини. Такође су закључили применом правила о терету доказивања из члана 231. став 2. ЗПП да тужилац није доказао претрпљену штету на име изгубљене добити, посебно када се има у виду да је почев још од 2009. године па надаље пословао са губицима.

Ретенција (задржавање) је средство законске самозаштите права и дозвољене самопомоћи на основу чланова 286. став 1. и 162. ЗОО. Одредба члана 287. истог закона на коју се ревидент неосновано позива, искључује право задржавања ако дужник захтева да му се врати ствар која је из његове државине изашла противно његовој вољи или када ју је предао повериоцу на чување или на послугу. Међутим, у конкретном случају из свих већ наведених разлога нису испуњени услови за примену овог изузетка који би туженом ускратио право задржавања.

Ревидент неосновано напада побијану одлуку и за накнаду штете у виду изгубљене добити јер је правилно донета применом правила о терету доказивања из члана 231. став 2. ЗПП.

Преосталим ревизијским наводима којима оспорава утврђени радни век спорних машина и истиче да је тужени ове машине нестручно пренео и ускладиштио у неадекватну халу што је довело до настанка оштећења, тужилац уствари оспорава утврђено чињенично стање као непотпуно и погрешно утврђено, али то не може бити разлог за изјављивање ревизије на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају оне трошкове који су потребни ради вођења парнице на основу члана 154. став 1. ЗПП, то је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

На основу изложеног и члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

